

İlgili Kanun / Madde
6356 S. STK/39

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2025/7713

Karar No. 2025/8686

Tarihi: 17.11.2025

- TİS YETKİ TESPİTİ
- YETKİ TESPİT BAŞVURUSUNDAN SONRA 10 GÜNLÜK YASAL SÜRE İÇERİSİNDE VERİLEN SGK BİLDİRİMLERİNDEKİ İŞÇİLERİN YETKİ TESPİTİNDE DİKKATE ALINAMAYACAĞI

ÖZETİ: Somut uyuşmazlıkta davacı işverence, tespite konu işyerinde çalışan işçi sayısının Bakanlıkça tespit edilenden daha fazla, sendika üyesi işçi sayısının ise kabul edilenden az olduğu iddia edilmiş; İlk Derece Mahkemesi tarafından yetki başvuru tarihinde çalıştığı kabul edilen 27 işçinin işten ayrılış bildirgelerinin 10 günlük yasal süresi içinde SGK' ya bildirildiği ve bu işçilerin işten çıkış tarihlerine göre yetki tespitinde dikkate alınamayacağı gerekçesiyle davanın kabulüne karar verilmiş ve Bölge Adliye Mahkemesince de istinaf başvurusunun esastan reddine hükmedilmiş ise de dosya kapsamına göre anılan 27 işçiye ait işten ayrılış bildirgelerinin tamamının yetki başvuru tarihinden sonra Sosyal Güvenlik Kurumuna verildiği tartışmasız olup 6356 sayılı Kanun ve Yönetmelik hükümleri uyarınca başvuru tarihinden sonra SGK' ya verilen işten ayrılış bildirgeleri dikkate alınamayacağından davalı Bakanlıkça söz konusu işçilerin yetki başvuru tarihinde çalıştıklarına dair değerlendirmenin yerinde olduğu görülmüştür.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalılar vekilleri tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçelerinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; davalı Sendika tarafından yapılan başvuru üzerine davalı Bakanlığın 19.03.2021 tarihli ve 700463 sayılı olumlu yetki tespiti yazısının müvekkiline tebliğ edildiğini, bu tespite işçi ve üye sayıları bakımından itiraz ettiklerini, yetki tespitinde çalışan işçi sayısının 602, sendika üyesi işçi sayısının ise 306 olarak gösterildiğini; ancak çalışan işçi sayısının daha fazla olduğunu, sendika üyesi işçi sayısının ise daha az olduğunu, farklı sendikalara üye işçiler olduğunu, bir kısım işçilerin sendika üyeliklerinin geçersiz olduğunu, yetki tespitinde dikkate alınmaması gereken işçiler bulunduğunu, 58 işçinin fiilen işyerinde çalışmadığını belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle davalı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının diğer davalı Sendika lehine yapmış olduğu 19.03.2021 tarihli ve 700463 sayılı olumlu yetki tespitinin iptaline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

1. Davalı Sendika vekili cevap dilekçesinde; dava dilekçesi ekinde dava ile ilgili somut hiçbir delil yer almadığını, soyut olarak bir kısım temelsiz ve mesnetsiz iddialarda bulunulduğunu, davanın yetki işlemlerini durdurarak işyerindeki işçilerin anayasal haklarını kullanarak toplu iş sözleşmesi yapma haklarını engellemek amacıyla açıldığını belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle davanın reddini istemiştir.

2. Davalı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı vekili cevap dilekçesinde; yetki tespit başvuruları karşılarken, işverenler tarafından Sosyal Güvenlik Kurumuna (SGK) yapılan işyerlerine ilişkin tescil ve işçi bildirimlerinin esas alındığını, sendika yetki sistemine SGK kayıtlarından otomasyon sistemiyle yansıyan bilgiler doğrultusunda işlem yapıldığını, başvuru tarihinde davacıya ait işyerinde çalışan 602 işçiden 306'sının davalı Sendikaya üye olduğunun tespit edildiğini, Kurum işlemi herhangi bir isabetsizlik bulunmadığını belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; geçmiş yıllarda da davacı Şirket ile dava dışı Şirket arasında işçi nakillerinin yapıldığı, 15.02.2020 tarihli Yönetim Kurulu kararında işçi geçişlerin yapılabileceğinin kararlaştırıldığı gözetildiğinde yetki tespitinden önce gerçekleşen nakillerin muvazaalı olmadığı, isimleri belirtilen 27 işçinin işten ayrılış bildirgelerinin 10 günlük yasal süre içinde Kuruma bildirildiği, bu işçilerden işe iade davası açan Y.Ç. ve A.K. dışındakilerin işten çıkış tarihlerine göre yetki tespitinde dikkate alınamayacağı gerekçesiyle davanın kabulü ile yetki tespitinin iptaline karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalılar vekilleri tarafından istinaf başvurusunda bulunulması üzerine, Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; başvurunun

esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

1. Davalı Sendika vekili temyiz dilekçesinde;
 - a. Sendika üyesi 19 işçinin hükme esas alınan raporda dikkate alınmadığını,
 - b. Yetki başvuru tarihinden sonra grup şirketinden 25 işçinin geriye dönük olarak işe girişinin bildirilmesinin Sendikanın yetkisini engelleme amacını taşıdığını,
 - c. Bir kısım işe iade davalarının sonucunun beklenmediğini ve dilekçesinde yazılı diğer sebepleri ileri sürmüştür.
2. Davalı Bakanlık vekili temyiz dilekçesinde; dava konusu işlemin usul ve mevzuata uygun olduğunu ve dilekçesinde yazılı diğer sebepleri ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun (6356 sayılı Kanun) 41 ve devamı maddeleri kapsamında yetki tespitine itiraz istemine ilişkindir.

1. Tarafların iddia, savunma ve dayandıkları belgelere, uyuşmazlığın hukuki nitelendirilmesi ile uygulanması gereken hukuk kurallarına, dava şartlarına, yargılamaya hâkim olan ilkelere, ispat kurallarına ve temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre davalılar vekillerinin aşağıdaki paragrafın kapsamı dışındaki temyiz itirazları yerinde görülmemiştir

2. Toplu iş sözleşmesi kavramı 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 53. maddesinde düzenlenmiştir. *“Toplu iş sözleşmesi ve toplu sözleşme hakkı”* başlıklı maddenin 1. fıkrasına göre *“İşçiler ve işverenler, karşılıklı olarak ekonomik ve sosyal durumlarını ve çalışma şartlarını düzenlemek amacıyla toplu iş sözleşmesi yapma hakkına sahiptirler.”*

Toplu iş sözleşmesi yetkisi ise toplu iş sözleşmesi ehliyetine sahip olan kişi veya kuruluşların mevzuatta öngörülen şartları sağlaması durumunda toplu iş sözleşmesi yapabilme yetkisi olarak ifade edilebilir.

6356 sayılı Kanun'un 41. maddesine göre sendikanın toplu iş sözleşmesi imzalayabilmek için gerekli çoğunluğu sağlayıp sağlayamadığı, başvuru tarihi itibarıyla değerlendirilecektir.

6356 sayılı Kanun'un 42/2 hükmüne göre Bakanlık tarafından başvuru tarihindeki kayıtlara göre yetki tespit başvurusu sonuçlandırılacaktır. 6356 sayılı Kanun'un 42/4 hükmüne göre ise *“Sigortalılığın başlangıcı ile sona ermesine ilişkin bildirimlerden yasal süresi içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılmayanlar, yetkili işçi sendikasının tespitinde dikkate alınmaz.”*

Toplu İş Sözleşmesi Yetki Tespiti ile Grev Oylaması Hakkında Yönetmelik'in (Yönetmelik) *“Yetki tespit başvurusu”* başlıklı 7. maddesi şöyledir:

“(1) Toplu iş sözleşmesi yapmak isteyen işçi sendikası, Bakanlığa yazılı olarak başvurarak yetkili sendika olduğunu tespitini ister. İşveren sendikası veya sendika üyesi olmayan işveren de Bakanlığa yazılı olarak başvurarak yetkili işçi sendikasının tespitini

isteyebilir.

(2) Yetki tespit başvurusunun Bakanlık evrak kayıtlarına alındığı tarih başvuru tarihi olarak kabul edilir.

(3) Yürürlükte olan toplu iş sözleşmesi varsa, taraflar bu sözleşmenin sona ermesinden önceki yüz yirmi gün içerisinde yetki tespit başvurusunda bulunabilir.

(4) Yetkili işçi sendikasının tespitinde, sigortalılığın başlangıcı ile sona ermesine ilişkin olarak yetki tespit başvurusu tarihinden önce Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılmamış bildirimler dikkate alınmaz.”

Bu düzenlemeler ışığında ifade etmek gerekir ki; 6356 sayılı Kanun ve Yönetmelik hükümlerine göre, başvuru tarihinden önce SGK işe giriş bildirgeleri ve işten ayrılış bildirgeleri verilmeyen işçiler bakımından bu bildirgeler dikkate alınmaz. Diğer taraftan başvuru tarihi ile aynı gün verilen bildirgeler yönünden ise zaman itibarıyla değerlendirme yapılmalı, yetki tespit başvuru anından önce işe girişi bildirilmeyen işçiler yetki tespitinde dikkate alınmamalı, yetki tespit başvuru anından önce işten ayrılışı SGK'ya bildirilmeyen işçiler ise yetki tespitinde dikkate alınmalıdır.

İnceleme konusu davada, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından 19.03.2021 başvuru tarihi itibarıyla davacıya ait işyerinde toplam 602 işçi çalıştığı ve 306 sendika üyesi bulunduğu gerekçesiyle davalı Sendikanın işyeri toplu iş sözleşmesi yapabilmek için gerekli çoğunluğu sağladığına dair 19.03.2021 tarihli ve 700463 sayılı olumlu yetki tespit kararı verilmiştir.

Somut uyuşmazlıkta davacı işverence, tespite konu işyerinde çalışan işçi sayısının Bakanlıkça tespit edilenden daha fazla, sendika üyesi işçi sayısının ise kabul edilenden az olduğu iddia edilmiş; İlk Derece Mahkemesi tarafından yetki başvuru tarihinde çalıştığı kabul edilen 27 işçinin işten ayrılış bildirgelerinin 10 günlük yasal süresi içinde SGK'ya bildirildiği ve bu işçilerin işten çıkış tarihlerine göre yetki tespitinde dikkate alınamayacağı gerekçesiyle davanın kabulüne karar verilmiş ve Bölge Adliye Mahkemesince de istinaf başvurusunun esastan reddine hükmedilmiş ise de dosya kapsamına göre anılan 27 işçiye ait işten ayrılış bildirgelerinin tamamının yetki başvuru tarihinden sonra Sosyal Güvenlik Kurumuna verildiği tartışmasız olup 6356 sayılı Kanun ve Yönetmelik hükümleri uyarınca başvuru tarihinden sonra SGK'ya verilen işten ayrılış bildirgeleri dikkate alınamayacağından davalı Bakanlıkça söz konusu işçilerin yetki başvuru tarihinde çalıştıklarına dair değerlendirmenin yerinde olduğu görülmüştür.

Yukarıda ayrıntılı olarak açıklanan maddi ve hukuki olgular karşısında yetki tespitine konu işyeri bakımından davalı Sendikanın yaridan fazla çoğunluğu sağladığının, davacı işveren tarafından yetki tespitinin iptalini gerektirecek başkaca bir olgunun da kanıtlanamadığının anlaşılmasına göre İlk Derece Mahkemesince davanın reddine karar verilmesi gerekirken eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm tesisi ve Bölge Adliye Mahkemesince de istinaf başvurularının esastan reddine karar verilmesi isabetsizdir. Belirtilen sebeplerle, 6356 sayılı Kanun'un 43/3 maddesi

uyarınca hükmün bozulmak suretiyle ortadan kaldırılması ve aşağıdaki gibi karar verilmesi gerekmiştir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan sebeplerle;

Yukarıda tarih ve sayısı belirtilen İlk Derece Mahkemesi kararı ile Bölge Adliye Mahkemesi kararının BOZULARAK ORTADAN KALDIRILMASINA,

1. Davanın REDDİNE,

2. Karar tarihi itibarıyla alınması gerekli olan 615,40 TL harçtan, peşin alınan 59,30 TL harcın mahsubu ile bakiye 556,10 TL harcın davacıdan tahsili ile Hazineye gelir kaydına,

3. Davalı Türk Metal Sendikası tarafından toplamda yatırılan 1.903,80 TL istinaf yoluna başvurma harcı ile 3.033,70 TL temyiz yoluna başvurma harcı olmak üzere toplam 4.937,50 TL harcın davacıdan alınarak davalı Sendikaya verilmesine, davalı Sendika tarafından yatırılan 615,40 TL istinaf karar harcının istek hâlinde ilgili davalıya iadesine,

4. Karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'ne göre 45.000,00 TL vekâlet ücretinin davacıdan alınarak davalılara verilmesine,

5. Davacının yapmış olduğu yargılama giderinin üzerinde bırakılmasına, davalı Sendika tarafından yapılan 20.797,50 TL ve davalı Bakanlık tarafından yapılan 446,60 TL yargılama giderlerinin davacıdan tahsili ile ilgili davalılara ödenmesine,

6. Yatırılan gider avanslarından varsa kullanılmayan bakiyelerinin ilgili taraflara iadesine,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde davalılardan Türk Metal Sendikasına iadesine,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

17.11.2025 tarihinde oy birliğiyle kesin olarak karar verildi.